

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXI. Patientia eorum, qui morbos, tamquam diuinum beneficium,
amauerunt, & desiderauerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Crucifixi effigies, qua in studiorum mensa consistebat, sedentem; qua parieti affixa, ambulantiem; qua in oratorio supplicantiem; duplex, qua in lecto, ad pedes altera, altera e lectica tholo jacenti imminens, ne ipsa quies à Cruce vacaret decumbentem commonefaciebat. Ita omni loco, quouis tempore, Christo suo commoriebatur.

Ut plura de robustissima eius patientia non proferam, illud tamen praterire non possim, quòd numeris omnibus eam legem expleuerit, quam S. P. Igaatius egris suis præscripsit. Qui egrotat, humilitatem & patientiam suam prae se ferendo, non minorem adificationem dum morbo laborat, ipsi, qui ipsum inuisent, & cum eo versabuntur & agent, quam dum valebat corpore, ad maiorem DEI gloriam prestare curet, verbis pijs, & ad adificationem facientibus, utendo, qua ostendant egritudine acceptari, ut donum de manu Creatoris ac Domini nostri; quandoquidem non minus donum est, quam sanitas. Et saepe etiam maius, quia per morbos offertur occasio gratiae diuinæ augendæ, itemque patientiæ exercendæ ac docendæ, nouorumque meritorum & graduum gloriæ adipiscendorum; nec non obedienciæ medicis præstandæ; itemque voluntatis suæ cum diuina confirmandæ, & actuum heroicorum amoris Dei eliciendorum. Quæ quia non ignorauit Lessius, tot miserias, & dolores, tamquam donum de manu Creatoris ac Domini nostri acceptauit, qui simul cum donis suis accedens facit, ut, sicut dona crescunt, ita quoque crescat vnio ipsa cum Deo. Sic ergo vnitus Lessius, idem voluit, idem noluit, quod Deus; maior patientiâ, quam scientiâ effectus, ut in æternum cum patientibus dicere posset: *Latati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti: annis, quibus vidimus* Psal. 89. 15. & experti sumus mala; recepimus enim mala in vita nostra, cum Lazaro, ut in æterna vita vera æternaque bona recipiamus.

XVIII.

CAPVT XXXI.

Patientia eorum, qui morbos, tamquam diuinum beneficium, amauerunt, & desiderauerunt.

Emo alterum magis amat, quam qui eius causa nihil non aduersi sustinere cupit. Ardorem hunc suum expressit Petrus, cum dicere: *Domine tecum paratus sum* Luc. 22. 23. & in

R r 3

Jul. Nigron.
in 17. reg. cō-
mun. Sos.
Issy. n. 10.
Onuphr. Pa.
nu. lib. de
Cardin. cap.
cū infirmi-
tas. de pœnit.
& remiss.

& in carcerem, & in mortem ire. Idem dixerunt, qui, castitatis amore, ægrotare maluerunt, quod de S. Casimiro, de S. Petronilla, deque alijs dicitur. *Novi Sodalem meum religiosum, ait Julius Nigronus, cui Medicus extraordinarius Author erat, ut morbi cuiusdam depellendi causa, castitatem violaret. Stetit, ut debuit, inuictus: constanterq; tam fœdum non remedium, sed venenum repudiavit; imitatione Iacobi Cardinalis adolescentis, Lusitania rege nati: qui Anno 1459. à liminibus Apostolorum in patriam rediens. Florentia morbo retentus est. Ut ex eo conualesceret, medici parùm probi violationem castitatis suaserunt, sed non persuaserunt. Maluit enim mori, quàm fœdari; & qui cognomento Rosa dicebatur, ob suavisimos, ut opinor, mores: meritis est in celo candidorum coronam liliorum.* Nimirum eiusmodi Medici, valetudinis recuperandæ gratia, pro remedijs grauiissima peccata suadentes, causam dederunt, edicto grauiissimo Innocentij III. in generali Concilio, quod sic habet: *Ceterùm, cū anima sit multò pretiosior corpore, sub interminatione anathematis prohibemus, ne quis medicorum pro corporali salute, aliquid ægroti suadeat, quod in periculum animæ conuertatur.* Anima enim plus est, quàm corpus, absurdum ergo est, animam perdi, ut corpus seruetur; & longè fatiùs est membra morbis, quàm mentem peccatis grauari. Ut autem castitatis, ita etiam aliarum virtutum causâ præstat corporis dolores pati. Itaque inuenti sunt, qui cū, sine alio se contaminandi periculo, sani esse possent; tamen meriti maioris causa, morbos non solum æquanimiter tolerauerunt à diuina prouidentia illatos, sed etiam à Deo poposcerunt, ut inferrentur.

II.
Ferdinand.
Meltio. in
vita Mariæ
Victoriæ I. p.
cap. 9.

Recens historia edita est, de quadam Mariæ Victoriz sorore Barbara, quæ septemdecim annis, in monasterio, nihil ferè aliud cogitauit, quàm de amore Christi, & amore patiendi aliquid ob Christum. Quamuis enim naturæ eam debilem ac submorbidam fecerat, identidem tamen, ex ardenti desiderio patiendi, Deum precari non desijt, donec tandem, duobus ante mortem eius annis, in peculiaris gratiæ argumentum, morbis grauissimis eam lecto affixit. Quam gratiam eo animo acceptauit, ut non solum tolerantissimè dolores omnes perferret, sed etiam, ut ne gemeret quidem, ad morbi vim alijs quiritando
expli-

explicandum; immò vt nullum vniquam rogaret, qui precibus à Deo ipsi sanitatem impetraret. Quin eò perfectionem intendit, vt inter morbi tormenta, semper quieta, immò & læta mente esset, Numiniq̃ continuò, tamquam pro maximo beneficio, gratias diceret. Egregium omnibus, in morbi æstu, lamentantibus documentum. Non enim lamentarentur, sed gratias canerent, si morbos, inter gratias numerarent. Barbaræ patientiam sibi probari, ostendit Christus, dum ei viuenti ostendit gloriam beatorum, ac inter beatos, se quoque ipsum: quo tempore nomen Barbaræ in nomen *Dilectæ* illi commutauit; eiusq̃ pectus tam vehementi amoris flamma Deumq̃ videndi desiderio impleuit; vt, cum *dissolui & cum Christo esse cuperet*, non solum incolatum suum proloquatur doleret, sed etiam, vt vna illi hora centum annorum tempus esse videretur; &, cum mors instaret, Ambrosianum hymnum, decantari, *Deumq̃ laudari*, ac verba illa: *Omnibus diebus, benedicimus tibi*, perpetim repeti iuberet; quibus etiam in verbis beatum spiritum exhalauit.

Philip' 1. 23.
Psal. 119. 5.

Idem lib. 2.
cap. 8.

Cuius matri, Mariæ Victoriæ etiam ipsi, vt merendi copia maior esset, diuina bonitas varios immisit morbos. Iam antè, quam Mundo nuntium remitteret, multis fuerat infirmitatibus tentata; in Religiosum autem statum ingressa, duobus morbis oppugnata, itaque miserè confecta erat, vt eos, per omnem reliquam vitam persentiret. Septem annis, quibus cœnobio præfuit, nullo ferè temporis momento à capitis & stomachi dolore libera exitit. His sæpe accessit pectoris, lateris, & humerorum cruciatus; &, vt morbi in eam coniurasse viderentur, etiam febris in illam insiliit, nocturno præsertim tempore. Itaq; quasi morbi in excubijs essent, ita jam hic, jam ille in eam vim suam exerebat; jamq̃ vnum, jamq̃ alterum membrum, aut pars corporis, per vices patiebatur. Ob quam causam medici dicebant, diuinis illam, non naturæ viribus, nec sine manifesto miraculo, vixisse. Super hæc molestus corpusculum eius sudor, ac tandem quotidianus vehementer fatigauit. In quibus tamen omnibus malis, animo quieto & læto fuit, visaq̃ est semper tantò hilarior, quantò magis morbi sæuiebant. Quin, loco euiatum & querelarum, in pia suspiria, & Dei alloquia suauissimè

III.

mè

mè erumpebat; & amore sponsi sui IESU ita semper inardescibat, ut febris ad hoc solùm in illa flagrare videretur, ne diuini amoris flamma minùs arderet, sed memoria Passionis Christi, in illa, fortiùs excitaretur. Maximi doloris indicium erat, si cum suspirio dixisset: IESUS MARIA, aut si alium sanctum nominasset; vel si dixisset: *Mi Domine, gratias tibi ago, quia dignaris mihi occasionem dare patiendi.* Sæpe etiam in suaves hymnos, & pias, de Christo suo sponso, cantilenas grauissimos dolores effundebat. Hac de causa reliquæ illius sorores certatim cupiebant ei ægotanti assistere, ut ab ea discerent, DEVM inter aduersa, amare & prædicare; nec molestiâ, illi præsentem, sed cælesti quadam consolatione afficiebantur, erudiebanturq; ad similia, simili patientiâ, toleranda.

IV. Laudatur celebraturque valde fortitudo Attilij Reguli, quòd, cum tormenta effugere potuisset, sponte tamen, pro patriæ salute ad hostes redierit cruciandus. Enimerò non solùm exquisita illius tormenta, sed etiam modum suadendi, ut ad tormenta redire permetteretur, ex Tuditani libris, Gellius referens

Gellius li. 6. ait: *Regulum captum, ad ea, quæ in senatu Roma dixit, suadens ne Noct. cap. 4. captiuum Carthaginensibus permutarentur, id quoq; addidisse; Venenum sibi Carthaginenses dedisse, non præsentaneum, sed eiusmodi, quod mortem in diem proferret, eo consilio, ut viueret quidem tantisper, quoad fieret permutatio, post autem grassante sensim veneno cor tabesceret. Eundem Regulum Tubero, in historijs, redidisse Carthaginem, nonisq; exemplorum modis excruciatum à Pœnis dicit. In atras, inquit, & profundas tenebras eum claudebant: ac diu post, ubi erat visus sol ardentissimus, repente educebant, & aduersus ictus solis oppositum continebant, atq; intendere in calum oculos cogebant, palpebras quoq; eius, ne conuere possent, sursum ac deorsum diductas insuebant. Tuditanus autem somno diu prohibitum, atq; ita vita priuatum refert,*

Val. Max. l. 9. cap. 2. Valerius ait: *Carthaginenses Attilium Regulum palpebris resectis, machine, in qua undiq; præacuti stimuli eminebant, inclusum, vigilantia pariter, & continuo tractu doloris necauerunt. Tormenti genus haud dignum passo, auctoribus dignissimum. Sanè, quia virum egregium, & ad supplicia, pro patria, spontè recurrentem, indignis modis, mactauerunt, quem tantò maior gloria est secuta, quia*

quia non ab hostibus retractus, sed ad eos vltro regressus, se se-
aculeis & barbaræ crudelitati objecit. Longè verò maiore gloria
digni sunt, qui nullo veneno lento mortem iam habentes intra
viscera, sed sani, vegeti; non pro patria terrena, sed cælesti, &
vt virtutum exercendarum haberent occasionem; non vt Attilio
Regulo, sed vt Regi sæculorum Christo conformes fierent, mor-
bos pati atrocissimos voluerunt.

Magna est, in ipsis morbis, gaudendi causa, solatium in-
gens, nancisci campum serendi in lachrymis, vnde aliquando
manipulos cum exultatione reportes. Si enim non est, quod
morborum patientia diluas; est tamen quod ad Dei gloriam
feras. Neque enim omnes dolores in pœnam peccatorum infe-
runtur. Nuntiãrant sorores Lazari Christo, fratrem suum
infirmari, *audiens autem IESVS dixit eis: Infirmitas hæc non est*
ad mortem, sed pro gloria DEI, vt glorificetur Filius DEI per eam.
Quocirca licet subinde culpas habeant iusti, quæ non sint pro-
meritæ tantos morbos ac cruciatus, sunt tamen illis morbis alij
fines optimi. Vnde & Iob ait: *Vtinam appenderentur peccata mea,*
quibus iram merui: & calamitas, quam patior, in statera: quasi arena
maris, hæc grauior appareret. Inter quos fines vident Dei serui glo-
riam Dei esse, immò & suam. Pependit Christus in cruce, pe-
penderunt & latrones: ille innocens, isti rei. Multò vtique præ-
stantius est, innocentem, quàm reum pependisse. Quare etiam
alijs innocentibus est gloriosum, si morbi sui cruce in humeros
suscepta, Christum innocentem imitentur; aut etiam illustrissi-
ma Martyrum exempla, quibus cruciatus sui, non ob illorum
peccata, sed vt fidei, & charitatis suæ erga Deum testimonium,
redderent, inferebantur. Censetur autem quoddam martyrij
genus, morbos sine culpa, sed nõ sine patientia tolerare, vt Deus
non minùs ab ægrotis, quàm sanis glorificetur. Iuit Regulus ad
Carthaginenses, quia hoc non solùm vtile, verùm etiam glorio-
sum erat Romanis, vt ille pro patria sua, vndique præcutis
stimulis compungeretur. Sancti à nobis commemorati, mor-
borum puncturas pati optauerunt, non solùm pro patria sua
cælesti, sed etiam vt illi honor accederet, cuius amore paterentur.
Est enim magnus amor, si Deo homines seruiant, non minùs in

SS

morbis

V.
A.
O.
S.

Ioan. 11. 4.

Iob. 6. 2.

III

morbis, quàm si eis sanitatem largiretur. Immò adhuc se se demittunt atque indignos æstimant, vt possint esse diuinæ gloriæ materia & argumentum. Quis ego sum, aiunt, qui possim Deum etiam infirmitate mea colere? quis, vt diuinus honor mei causâ crescat? ægrotem, mi IESV, patiarque & capitis, & lateris dolores, modò hoc ad Nominis tui gloriam vergat.

VI.
Anton. Balingh. 31.
Oâobr. ex
libello Leodij impresso.

In horum classe reponendus est Alphonsus Rodericus Societatis nostræ laicus, qui anno Christi 1617. ex hac vita ad Saluatorem suum sanctissimè migravit, adèò regularum obseruans, vt diceret, se ne folium quidem ex horti arbore decerpturum, sine Superiorum permissu, etiam si tota inferorum potestas, omni vi sua ei mortem machinaretur. Huic Deus reuelauit viuo, nullum ei, post hanc vitam, Purgatorium super futurum. Qua reuelatione adèò non superbiuit, vt inde tantò se se magis demitteret, seque peccatorem maximum, immò canem mortuum, vlceribus & tabo ac sanie plenum, in via iacentem reputaret. Ne quis ergo nesciat, cur hic Alphonsus, post mortem, quod rarum est, purgantes flammâ euaserit; Purgatorium, in hac vita habuit. Siquidem, præter alias assiduas variâque preces, identidem DEVM, & Deiparam ardentissimis precibus obsecrauit, vt sibi, in præsentis vita, cruce doloresque immitterent, quibus vel pro noxiis satisfaceret, vel Christi patientis vestigijs insisteret, Conditorem suum, cruciatuum tolerantiam honoraret. Audite sunt preces. Vehemens illum morbus inuasit, qui eum, mensibus duodecim, miseris modis discruciauit. Sed videbatur nihilominus dolor ille nimis exiguus. Petijt igitur, à vertice capitis, vsque ad plantam pedis, per omnia membra, dolores acutissimos sustinere. Mira sitis patiendi. Exauditus est Rodericus, etiam hæc petens. Et quamuis calculo tortore, cum ingenti cruciatu laceraretur, ardentissimaque febre æstualet, perque tres integros menses vni incumbere lateri cogeretur; tamen identidem exclamauit. *O IESV plus; plus ô IESV; plus ô Maria; ô Maria, impetra mihi, vt plus patiar.*

VII.

Ad hoc rarum & admirabile desiderium, quid eum impulisse credimus? Fides illum docuerat, duplex esse Purgatorium, vnum in hac vita, per morbos, & aduersa, quæ hominibus accidunt:

dant: alterum in altera vita, in quo quidem poena infligitur, si-
ne ullo impatientiae metu, aut periculo nouae culpae; tamen eti-
am absque merito & gratiae augmento, vel spe, ad maiorem, ob
patientiam & toleratos acerbissimos dolores, gloriam progre-
diendi. Contra huius vitae Purgatorium, morbi, & quaecumque rerum
aduersarum ærumnae, habent quidem periculum impatientiae alia-
rumque; culparum, quae in huiusmodi calamitatibus irrepere, seque
admiscere solent; attamen possunt cum diuino auxilio euitari; of-
ferturque magna occasio merendi, impetrandi, satisfaciendi.
Cumque incomparabiliter maius sit supplicium, quod in altero
mundo inferitur, quam id, quod etiam in dirissimis morbis mor-
tales patiuntur, hoc oprabilius est. Exiguus etiam dolor in
morbo, breui tempore, plus exsoluit de poenis debitis, quam in-
gens & diuturnus, in purgantibus flammis cruciatus; adeo, ut
ardor febrilis vnius diei in hac vita, possit exsoluere vnius men-
sis, aut etiam anni ignem in altero illo Purgatorio. Quia non
tantum soluit perferendo, & satisfaciendo, verum etiam satis-
faciendo, & heroicis charitatis, patientiae, spei aliarumque
virtutum actibus, augmentum charitatis promerendo. Offert
siquidem Deo quidquid patitur, ex amore Dei, facitque ex ne-
cessitate virtutem; immo si morbum optauit, & exorauit, non
jam ex necessitate, sed sua voluntate patitur. Quemadmodum
enim is qui alterum verbo, vel opere læsit, inter mortales, si
sponte retractet iniuriam, seque illi vltro submittat, longè faci-
lius satisfacit, quam si per iudicis sententiam ad honorem resti-
tuendum adigatur: ita longè minore poena voluntaria huius
vita contentus est Deus, quam in altera vita, in qua supplicium
in diuino Tribunali decretum coactis irrogatur. Qua de causa
etiam animae in Purgatorio, pro se solis possunt satisfacere, nihil
autè satisfactionis alteri vlli communicare; sicut possunt ægro-
ti in hoc mundo, qui saepe, per morbi patientiam, exsoluunt, &
quod ipsi debent, & id, quod illis superest, viuis, vel mortuis
queunt applicare, ac suo modo Ecclesiae thesaurum augere. Ad-
de, quod amanti Deum ipsa charitas tolerabilius faciat, quidquid
in terris patitur, quia minùs coacta est. Inclinator enim, ut sit
cum Deo sine suo vltimo, videns eum clarè in gloria sua, vbi tam-

quam lapis in centro suo conquiescit; aut saltem propendet in id, ut semper crescat, semperque magis ac magis, usque ad summum, quod potest, summum bonum amet: siquidem nullum habet terminum huius dilectionis. Quoniam ergo in Purgatorio altero, nec Deum intuetur, nec perficitur ad eum magis videndum atque amandum, versaturque ibi anima extra suum centrum, & violenter; fit, ut videns se pati quidem, sed non proficere & crescere in charitate, affligatur. Qua afflictione caret, quando cogitat se, in huius vitæ Purgatorio morbos patienter sustinendo, & gratiæ mereri, & gloriæ incrementum. Hæc talia, si ægrotus cum Alphonso considerat, huius vitæ Purgatorium, & mille morbos desiderat, ac Purgatorium futurum in præsens libens volensque commutat. Cui etiam ipsa charitas, & amor patiendi pœnam omnem, omnemque dolorem reddit, dulciorē; sine qua utique etiam leuissimus dolor nimis molestus, atque intolerabilis videtur. Est enim vetus Poëtæ dictum.

Placet in
Cæsin.

*Neque falsum, neque suave esse potest quicquam,
ubi amor non admiscetur.*

*Fel, quod amarum est, id mel faciet, hominem ex tristi
lepidum & lenem.*

VIII.

Nemo igitur miretur, Alphonsum, inter summos morborum dolores, identidem clamasse: *O IESU, plus; plus, ô IESU; plus, ô Maria; ô Maria, impetra mihi, ut plus patiar.* Nam quò plus patior, plus mereor: & cum crescente morbo, gratia gloriæque mea crescit; idemque est infirmitatis, & charitatis meæ augmentum. Neque verò amor dumtaxat Dei, sed etiam proximi, illi stimulus fuit, ut plus vellet pati. Ægrotus enim etiam; pro alijs, siue vivis, siue defunctis, dolores suos offerebat. Eratque illi magnum gaudium, & beneficij loco Numini gratias agebat, ob tale Purgatorium, in quo ipse & pro se, & pro alijs diuinæ justitiæ pœnas posset exolvere; quod in alterius vitæ Purgatorio non potuisset. Hæc res quàm magna sit, tunc magis animo capiemus, si meminerimus, à probatæ authoritatis Doctoribus doceri, posse aliquem, qui velit ægrotus vehementem unius diei dolorem satisfactionemque animæ in Purgatorio detentæ communicare & applicare, eius debitum solvere, & posse etiam ita

oppor-

opportune id facere, ut suo illo febrili æstu, illa à Purgatorio igne liberata statim auolet ad suam beatitatem, pro tanto suo benefactore ibi itidem impensissimè precatura. Hunc zelum Alphonso fuisse, credibile facit; quòd zeli eiusdem incredibili ardore à Deo petierit, etiam Auerni ignem, ad tempus pati, ut vel vilissimi Mauri animam ab æterno igne liberaret. Quam eius voluntatem ad eò sibi gratam fuisse testatus est Christus, ut ostensa tota multitudine animarum, quæ à condito mundo creata fuerant, diceret illi: *Hæc tua patiendi voluntas, eam à mea bonitate mercedem accipiet, quam sperauisses, si omnes hi Turca, Ethnici, Hæretici, immò tota hæc multitudo à te conuersa esset. Tanti fit apud Deum amor patiendi, & sicis animarum.*

Quin etiam apud homines, futura magis quàm præsentia æstimantes, ea est morborum æstimatio, & tantum pretium, ut se existiment, tunc à Deo non amari, quando morbis, vel alijs calamitatibus non castigantur. *Senex quidam erat, qui frequenter agrotabat. Contigit autem eum vno anno non agrotare: qui affligebatur grauius, & plorabat, dicens: DERELIQUIT ME DEVS, ET NON VISITAVIT ME.* Quàm diuersa sunt sanctorum, & profanorum, Dei & Mundi iudicia! Homines sæculi plorant, cum agrotant; homines Dei in lachrymas effunduntur, & se à Deo derelictos arbitrantur, quando morbis non visitantur. Nempe sciunt se *spectaculum factos esse mundo, & Angelis, & hominibus.* Itaque quando siue in morbo, siue in lecto cubant, lectum putant esse arenam ac locum certaminis, in quem à conditore suo inducuntur; frigus, æstum, alterationes, fastidia ciborum, naufeas, sitim, dolores & angores, molestias medicamentorum, existimant esse lanistas & aduersarios, aut etiam bestias cum quibus pugnant. Quare oculos in cælum mittunt. Ibi cum S. Stephano aiunt: *Ecce video calos apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei,* tamquam Agonotheram, & pugnas meas spectantem, victoriasque numerantem, & identidem lætissimis acclamationum vocibus, ad fortiter faciendum, me exhortantem, animantemque, quia de honore ipsius agitur, & de mea corona. Est enim honor illius, si habeat fortes athletas; est meum lucrum, si multos magnos hostes vinco. *Quemadmodum igitur*

IX.

Ruffin. lib 3.
n. 158. Pasch.
cap. 20. n. 2.
& Rosveid.
lib. 5. de vitis
PP. libel. 7.
de patient.

1. Cor. 4. 9.

AA 7. 55.

generosus miles campum, aciem, conflictum; ita feruidus *DEI* feruus aduersa desiderat, quem Ducis sui præsentiæ & conspectus excitat, adiuuat exemplum & gratia; & putat se pro ignano haberi, si in prælia non mittatur. Conditoris honor est, seruos habere ita sibi subiectos & obediens, ut non velint ab illo delicatè tractari; sed ei in asperis quoque adhærescant. Gloria est Redemptoris, si serui illius nōrint inter tristia esse læti, &

2. Cor. 12. 10. cum Apostolo dicant: *Placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Christo; libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabites in me virtus Christi; & eius gloria in me manifestetur.* Principum, Regū, Imperatorum honor est, si eorum statua & imagines multa in atrijs, & porticibus conspiciantur: ad eundem modum Seruatoris decus & ornamentum est, si in Mundo multa illius exemplaria numerentur; exemplaria autem sunt, qui cum Paulo gloriantur, quòd *sigmata Domini IESU in corpore suo portant*; quique ipsos morbos & cruces, inter fauores, beneficia, & delicias, computent, ac *mortificationem IESU in corpore suo circumferant, ut & vita ipsius IESU manifestetur in eorum corporibus.*

X.

Hanc ob causam sanctus ille Eremicola, cum vel vno anno non ægrotaret, & affligebatur grauius, & plorans dicebat: *Dereliquit me DEVS, & non visitauit me.* Noui etiam senem Religiosum, qui multis grauius iniurijs affectus, semper debili, vix autem vniquam valde ægro corpore cum esset, metuebat, ne nimis parum, in terris pateretur, sed pœna peccatorum sibi in futurum differretur. Quamobrem cum D. Augustino assidue orabat: *Hic ure, hic seca, ut in aeternum parcas.* Et sanè meritò optat hic vri, & secari, quicumque tremenda & horrenda illa Inferorum supplicia aspicit, ad quæ omnes huius Mundi infirmitates, morbi, & cruciatus, & quæcumque pœnæ, vix umbra possunt appellari, siue de numero, siue de pondere, siue de mensura æstimentur. Nam si numerum siue durationis & annorum, siue tormentorum, velimus comparare, quantumcumque morborum numerus in vnum ægrotum insiliat, nihil tamen est ad numerum tormentorum, quæ reprobos in Inferno expectant; sicut neque numerus annorum, quibus morbus durat, si cum numero seculorum

rum æternorum conferatur. Atque vt de numero morborum prius dicamus, Non sunt illi tam multi, vt eorum ratio non possit iniri, nec omnes in vnum hominem confluunt, cum sint multi inter se contrarij. In inferno autem est innumerabilis cruciatuum varietas ac multitudo, quæ etsi à Deo sit cognita ac numerata, à nobis tamen numquam satis potest numerari. Si enim Paulus dixit: *Oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit DEVS ijs, qui diligunt illum,* quo modo *oculus vidisset, vel auris audiisset, vel in cor hominis ascendisset, id quod præparauit DEVS ijs, qui oderunt illum?* Mente circumeamus per omnia nosocomia, xenodochia, leprofodochia, domosque ægrotorum; animo reuoluamus omnia volumina, in quibus morbi & morbidi describuntur; memoriâ perambulemus omnes regiones totius vniuersi, expendamusque, quidquid vsquam vquam in terris dolorum, miseriarum, ærumnarum, calamitatum fuit; & deprehendemus, eas omnes apud damnatos, in vnum cumulum coaceruatas reperiri; adeò, vt multæ earum simul singulas miserandi corporis partes infestent; immò quemlibet sensum, & quamlibet damnatæ animæ facultatem; nullo omisso sinu, aut neglecta viscerum latebra, nullo præterito totius corporis angulo, qui non sit sulphure, igne, calamitate refertus. Quid quereris, ægrote? debilis, infirmus, imbecillis, defatigatus es? Infernum cogita, ibi nullæ sunt vires, nisi ad patiendum. Cogeris vigilare, & somno carere? Non sinet in Inferno dormire quemquam vermis conscientiæ; nulla erit quies, sed perpetuus labor & dolor. Dolent dentes? *ibi eris stridor dentium.* Dolent aures? ibi audies voces lamentantium, conuiciantium, blasphemantium. Dolent oculi? ibi dolebunt ex aspectu abominabilium monstrorum, ex tenebrarum horrore, ex fusione amarissimarum lachrymarum. Dolet caput totum? ibi totum corpus dolebit. Dolent latera & compunguntur? ibi dæmones latera tua candentibus fuscinis pungent. Dolent intestina? ibi ignis omnes medullas penetrabit. cruciat te podagra, calculus, hernia? ibi manus & pedes vinculis adamantinis constringentur, vt Prometheus agas: ibi renes, ibi vesica, ibi libidinis instrumenta tantum tormetorum accipient, quantum hîc in delicijs fuerunt.

Iliosus,

2. Cor. 2. 9.

2. Cor. 2. 9.

Luc. 16. 24.
Eccl. 1. 7.

llosus, colicus, melancholicus es? ibi omnia interna tua arde-
bunt; ibi tristitia, metus, tedium, anxietas, ibi desperatio, ibi
omnes Furia te lacerabunt. Sitis te exurit? cogita epulonem,
vel unam guttam aquae mendicantem, & non impetrantem. Vno
verbo, sicut *omnia flumina*, aquae dulcis, *intrans in mare*, amarissi-
mum, quod omnia absorbet, & tamen *non redundat*, ob suam im-
mensitatem; ita morbi omnes, omnes huius vitae calamitates &
dolores in Infernum confluunt; & sunt instar parvorum riuulo-
rum aquae dulcis, si cum supplicijs Acheronticis, quorum amari-
tudo & multitudo immensa est, comparantur. Pone igitur juxta
se, o aeger, immo o sane, Oceanum miseriarum Tartarearum,
& riuulos tuorum, quos pateris, vel pati potes, morborum, &
elige, vtrum malis, his, an illis cruciari? Et facile videbis, cur
Sancti potius elegerint, aut optarint huius vitae morbos, quam
futuræ calamitates, eorumque exemplo & sapientia sapientiorum
effectus, tu quoque, si in morbos incideris, patiens fies; aut si
non incideris, discas timere, ne aliquid gravius, & magis for-
midandum te maneat, post bonos dies tuamque sanitatem.

XI.

S. Aug. serm.
109. de tem-
pore.

Nunc etiam numerum durationis, hoc est, dierum, men-
sum & annorum, quibus huius, & alterius, in inferno, mor-
tis potius, quam vitae, solent poenae durare, inspiciamus; inuenie-
mus profecto, nimis verè à S. Augustino dictum esse: *Quae quis-
que patitur in hac vita, in comparatione aeterni ignis, non parua, sed
nulla sunt.* In hac vita, pauci morbi, si graues sunt, diuturni
sunt. Citò enim expediunt hominem morbi acuti & vehementes.
Aliquando intra octiduum, quadriduum, triduum, biduum; ali-
quando die vno, aliquando intra paucas horas. Quòd si aliqua
clementiores febres mensem vnum vel alterum, immo annum
vnum vel alterum; si podagrae, aut similia mala hominem decen-
nio toto, sicut Troiam Graeci, aut etiam pluribus annis, obsi-
dent, oppugnant, tandem tamen deserunt, cum interimunt.
Supplicia autem, quae sunt in Acheronte, & sauiunt maximè,
& minimè occidunt; sunt enim semper duratura. O quae conso-
lacio esset damnatis, si audirent, quantumuis vehementissimas
poenas Tartarei incendij, post decennium, finem habituras! Sunt
itaque non modò supplicia illorum innumera, sed etiam ipsi an-
ni,

ni, quibus damnatos cruciabunt. Est enim numerus annorum, immò seculorum illorum, sine numero; cum enim sit sine termino, nequit numerari; adeò ut neque Deus ipse, in eo numero numerando annum, aut seculum ultimum possit inuenire. Quippe post millies millia millionum annorum enumerata, non erit finis, sed iterum totidem sunt enumeranda; & si denuò centies millies millia millionum enumerantur, non solùm ad ultimum annum vel seculum non peruenitur; sed restat adhuc tantum. Quid dico, tantum? Tam longa adhuc seculorum series restat, ac si nihil de ea transisset; neque vñquam tam longa series transire poterit, quin nihil sit, si cum ea, quæ supererit, æternitate comparetur. Fuit Cain arsitque jam per quinque millia annorum, in inferno, quantum decessit illi de æternitate? Nihil profus. perinde ac si hodie eò esset detrusus, ita illi restat æternitas. Et, si hinc post centum milliones annorum, annos computemus, idem erit. Quasi enim nihil pœnarum antecessisset, sed eo primùm die, flammis addiceretur, ita adhuc restabit æternitas suppliciorum.

Horum igitur suppliciorum numerum, mensuram & pondus, si in vnam lancem conijciamus, morbos autem quoscunque in alteram, an non dicemus, sapienter fecisse illos Sanctos, qui non tantùm censuerunt, morbos esse beneficium & donum Dei, sed etiam ipsi vltro huius vitæ dolores, & morbos, & miseriae elegerunt, ne pondus æternitatis sustinere cogerentur? Apud Ioannem Moschum legimus, in cœnobio Gerasimi ad Iordanem, senem fuisse, Olympium nomine, admirandæ patientiæ eremitam; qui in tam angusta obscuraque & misera cella habitabat, ut cauea potiùs quàm cella posset appellari. Ibi, præter tenebras, & ergastuli squallorem, incredibilis etiam æstus à solis flagrantia, & cyniphes muscæque inuolantes eum exagitabant. Ibi ergo Olympium alius quispiam Dei seruus, ut moris erat, inuisit, interque sermocinandum interrogauit: Quo modo in huius carceris angustijs, & tanto solis ardore, atque tot cyniphum muscarumque aculeos sustinens posset perdurare? Cui patientiæ suæ causam aperiens respondit Olympius: *Fili, hæc lenia sunt, si cetera aternis conferantur: carcerem hunc patior, ne in-*

T c ater-

XII.

Ioan. Mosch.
cap. 141.

aternum illum carcerem includar; tenebras fero, ne mittar in illas tenebras exteriores; cyniphos & muscas has susineo, ne vermem sentiam non moriturum; asium tolero, ut effugiam ignem sempiternum.

XIII.

Sic Sancti senserunt, qui morbos molestiasque huius vite vltro appetuerunt, cum quibus si saperemus morbos doloresque, saltem à Deo immittos, longè æquiore animo acceptaremus, & lachrymantes vel præ tristitia peccata nostra deploraremus, quæ nos æternis illis tormentis objecerunt; vel præ gaudio, quod Deus, nos ab innumeris æternisque tormentis liberaturus, occasionem morbi nobis dederit, qua paucis & breuibus molestijs patienter perferendis, immortales illas infinitasque pœnas possumus compensare. Pausanias legitur, reos, perpetuo carcere, tristemibus, gladio, laqueo, rogo, & crudelissimo supplicio dignos, non aliter punivisse, quàm vt eos anchoræ ferreæ alligatos, per aliquot horas, populo spectandos exponeret. Pro qua clementia utique par erat, vt rei gratias magnas referrent, credebantque, se in mitissimum iudicem incidisse, eamque pœnam suam felicitatem vocitabant. Quàm felices se existimare, & quas laudes gratiarumque actiones persolvere Deo illi debent, qui nõrunt, se ob sua tam enormia & multa flagitia iustissimè æternis addici incendijs potuisse; & tamen eorum vice, eundem contentum esse, vt breuem morbum, leuem & tolerabilem dolorem, afflictionemque momentaneam exhauriant. Et denique, quantuscumque sit in morbo cruciatus, tamen non est æternus, sicut est ille damnatorum. Possunt ergo iure dicere omnes agroti: *Hac leuia sunt, si cum æternis conferantur.* Illi autem, quibus omnia fluunt ex voto, qui nihil morbi, nihil aduersi sentiunt, sed in delicijs natant, & fortunam semper fauentem & arridentem habent, meritò cum sene illo dicerent, *Dereliquit nos DEVS, & non visitavit nos:* aut cum S. Augustino; *Hic vres, hic seca, vt in æternum parcas.* Quæ cantio etiam Lydwinae fuit familiaris, cuius omittere, hoc loco, mentionem, nefas esset.

CAPVT